N°. 224. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaturdag 20 September.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BRUSSEL. — In weerwil van het voor eenige dagen door de belgische bladen stellig gegeven berigt, dat de heer *Göblet* den generaal *Evain* in het ministerie van oorlog zou vervangen, wordt thans door dezelve het tegendeel aangekondigd en verzekerd, dat de laatstgemelde aan het hoofd van dat departement, welks beleid tot heden aan hem toevertrouwd was, even als te voren blijven zal, en dienvolgens ook geen zitting in den raad van ministers hebben, hetwelk, zelfs door de ministers *Ernst* en *d'Huart*, bij eene verandering van minister in evengemeld departement, als eene wenschelijke verbetering in het bestuur was beschouwd geworden. Volgens 't geen de *Courrier* wegens deze jongste omkeer van besluit verhaalt, zou vorst *Leopold* aan den heer *Goblet* zelf de toezegging van het oorlogsdepartement gegeven hebben, doch de vier overige bewindslieden zich dermate tegen diens toelating hebben verklaard dat de heer *Goblet* er zelf bij den vorst op aangedrongen had om aan zijne gegevene toezegging geen verder gevolg te geven; het onverklaarbaarste nog van dit alles was voor den *Courrier* het gedrag van de heeren *Ernst* en *d'Huart*, van wien men, naar aanleiding hunner antecedenten, had mogen verwachten, dat zij met alle kracht zouden medegewerkt hebben, om eenen nieuwen minister, belg van geboorte, in het oorlogsdepartement en met deze eene geheele verandering in het beheer van de krijgszaken te verkrijgen, doch die wel integendeel de eerste geweest waren om aan het nu genomen besluit hun zegel te hechten; en neemt hetzelve blad daaruit aanleiding om zich te beklagen over, 't geen Belgie tot heden van bewindslieden had opgeleverd, als die, hoe schoon en volkslievend ook zich op het spreekgestoelte van de wetgevende kamers voordoende, terstond, zoodra zij in 't bewind gekomen waren, al hunne trouw, moed en zelfstandigheid schenen verloren te hebben; en gevoelt hij zich daardoor als 't ware stilzwijgend gedwongen, het weinige vertrouwen te billijken, dat vorst *Leopold* [illegible] die anders door hun naam het bestuur van 's lands zaken [illegible] worden.

Als eene [illegible] van den generaal *Evain*, berigt de *Moniteur*, dat deze minister [illegible] verlof zich gaat verwijderen, doch tegen de Septemberfeesten terug zal zijn.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 98¾; Sp. perp. 34⅞, 35½; 3 pCt. 23, 24; Nap. 87¼; Braz. 76⅝.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den September.

De regerings-bladen deelen de volgende berigten uit Madrid mede:

» Het ministerie heeft in de zitting der kamer van afgevaardigden van den 9den, eene nieuwe nederlaag geleden. Het wordt meer en meer waarschijnlijk, dat het bestuur zal gewijzigd worden, men noemt reeds de kandidaten en onder deze wordt vooral de heer *Arguelles* op den voorgrond gesteld. De commissie van financien moest in de zitting van den 11 of 12den haar rapport uitbrengen. Men verzekert nog immer, dat zij met eene meerderheid van 5 tegen 4 stemmen, de geheele erkenning der cortes-obligatien en de voldoening van alle leeningen sints 1823 gesloten, zal voorstellen."

Het Madridsch dagblad, *la Revista*, van den 9den, meldt daarenboven:

» De kamer van afgevaardigden hield zich heden met de petitie of verklaring van regten bezig.

» Het 4de artikel dat aldus luidt: » De wet heeft geene achteruitwerkende kracht; geen Spanjaard zal voor commissien te » regt staan" is aangenomen.

» De discussie over het 5de artikel, waarbij de onschendbaarheid van woningen wordt gewaarborgd, werd geadjourneerd.

» Het zesde artikel luidde volgens het ontwerp: » De wet is » voor alle Spanjaarden dezelfde. Zij beschermt, beloont en straft » alsoo gelijkelijk."

» Bij de stemming werd de eerste zinsnede door 72 tegen 25 leden aangenomen. De heeren *Martinez de la Rosa* en *de Toreno* verklaarden zich daartegen. Toen zij hun gevoelen uitbragten, deed de meerderheid van hare afkeuring blijken.

» De tweede zinsnede werd met 52 stemmen tegen 34 verworpen."

Eindelijk leest men in den *Messager*:

» Wij hebben bijzondere berigten uit Madrid van den 10den en het officieel dagblad van den 9den ontvangen.

» Wij kunnen verzekeren dat het ministerie nog in den morgen van den 10den (een zondag) geregeld was; men hield het echter voor dat de heeren *Martinez de la Rosa*, *Moscoso* en *Zarco del Valle* zouden aftreden, en waarschijnlijk door de heeren *de la Cuadra*, *Valdes* en *Romarate* vervangen worden. Voor het ministerie van binnenlandsche zaken werd de heer *Augustus Arguelles* genoemd.

» De hoofdstad was volkomen rustig, doch de oppositie won in de kamer meer en meer veld."

Volgens het ministerieel avondblad deelt het gouvernement van de grenzen niets belangrijks mede. Intusschen deelt het *Journal des Débats* een bijzonder berigt uit Bayonne van den 11den mede, inhoudende dat *Zumala Carreguy* op den 8sten dezer, te Viana, een korps van 15,000 man zoude hebben aangetast, en met aanmerkelijk verlies had op de vlugt geslagen.

Onder dezelfde dagteekening leest men in een ander berigt, dat de brigadier *Villareal*, aan het hoofd van drie bataillons insurgenten en 80 paarden, op den 7den dezer, de Ebro, te Mendalia was overgetrokken, zich naar Seguenza begevende, om daar eene beweging van den priester *Merino*, die 800 man onder zijne vanen vereenigd had, te begunstigen. Eene kolonne van 2500 man en 200 paarden was door den generaal *Rodil* afgezonden om dit plan te verijdelen.

Eindelijk meldt men nog van de grenzen, dat de generaal *Rodil*, onder het bevel van den kolonel *Gurrera*, een korps troepen afzonderde, om don *Carlos* onophoudelijk te vervolgen.

— Te Bayonne zijn onderscheidene personen door den regter van instructie gehoord, die, zoo men meende, met de Spaansche insurgenten in verstandhouding staan.

— De maarschalk *Gérard* bevindt zich sedert een paar dagen merkelijk beter, en zal, zoo men zegt, heden in den raad van ministers presideren.

— De nieuw benoemde Turksche gezant, *Reschid-bey*, is gisteren alhier met een groot gevolg aan het *Hotel d'Albion* afgestapt.

[illegible] zegt dat de minister van marine aan [illegible] [illegible] heeft gegeven, om in den [illegible] [illegible] ontdekt, te [illegible].

— Te Lyon werd den [illegible] de [illegible] tentoonstelling van buitenlandsche fabriekwaren geopend.

— Heden (16 *September*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 105,35; 3 pCt. 76,10; Nap. renten 93,25; Sp. perpet. 5 pCt. 35½; 3 pCt. 26⅛; Cortes 43¾.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 19den September.

Bij Zr. Ms. besluit van 12 dezer, N°. 62, zijn in de regtbank van koophandel te Groningen benoemd, tot president, de heer *Ube Reinders*; tot regters, de heeren *W. Hoeksema* en *J. Gardiniers*; tot regters-plaatsvervangers, de heeren *E. Hesselink* en *J.* [illegible] *Jr.*

— Uit Scheveningen meldt men het navolgende:

» Met genoegen kunnen wij van hier melden, dat er dit jaar 30 Pinken op de haringvisscherij naar de kust van Engeland zijn uitgerust; een getal, dat te voren nooit heeft bestaan. Het is juist 40 jaren geleden, dat deze visscherij, onder bescherming en met ondersteuning van Z. D. H. Prins *Willem V*, werd opgerigt. Bij die gelegenheid, werden de visschers bij hun uitzeilen met een bezoek van Z. D. H. vereerd, die toen met zijne gewone minzaamheid zich met de visschers onderhield. Het dorp en de schepen waren, bij die gelegenheid met vlaggen versierd; een gedicht werd ter eere van den Stadhouder, beschermer dezer nuttige uitrusting, vervaardigd; eene levendige geestdrift bezielde een ieder, en het *Hoezee, lang leve de Prins!* klonk luide op het Scheveningsche strand.

» Door opvolgende tijdsomstandigheden verviel die visscherij geheel, tot dat dezelve in het jaar 1809 met 2 Pinken weder begonnen werd; welk getal langzamerhand is toegenomen en thans onder bescherming, en met ondersteuning van onze geëerbiedigden Koning, tot het voormelde getal van 30 Pinken is geklommen, en de visscherij zich nu in bloeijenden toestand bevindt."

— Uit Groningen schrijft men, wegens het onthaal den schutterij dier stad aangedaan, nog het volgende van den 11. dezer:

» Heden zijn de manschappen der beide bataillons schutterij, van wege de stads-regering en wijn, kaas en brood onthaald, terwijl de officieren en verdere militaire autoriteiten en genoodigden in eene opgerigte tent aan dit feest deel namen, bij [illegible]

verscheidene uren de ongekunsteldste en door niets gestoorde vreugde heerschte. Des avonds had er eene algemeene illuminatie plaats, die bij het keurig fraaije weder door eene talloze menigte aanschouwers bezocht werd. Eene ronde en van alle zijden prachtig verlichte kolom op het voormalig Martini Kerkhof, de groote verlichting voor de korenbeurs, in den vorm van eene fontein, benevens een groot aantal van zinrijke chassinetten, door al de straten der stad verspreid, trokken vooral de bewondering der aanschouwers tot zich. Tot eene aangename afwisseling voor het gansche feestvierende publiek, werd door de Boekdrukkers, Boekverkoopers en Boekbinders dezer stad, als echte volgelingen van *Laurens Koster*, eene fraai versierde drukkerij bij fakkellicht en hoornmuzijk de stad rondgevoerd, en werden de daarop gedrukte toepasselijke liederen onder de samengevloeide menigte gestrooid. Tot laat in den nacht waren de straten opgevuld met aanschouwers, en duizenden ingezetenen uit deze provincie vierden mede het feest, waaraan ieder met nationale geestdrift deel nam. — Zoo eindigde dit voor Groningens ingezetenen en inzonderheid voor onze teruggekeerde medeburgers immer gedenkwaardig feest, waarbij de hartelijkste deelneming en de gulste vreugde overal geheerscht hebben, zonder dat de geringste wanorde of ongeregeldheid aan iemand eene schaduw van misnoegen of afkeuring heeft opleveren."

— Bij den boekdrukker *Kips*, te 's Hage, is thans ter perse een opmerkenswaardig werk, in de fransche taal, getiteld: *du royaume des Pays-Bas, sous le rapport de son origine, de son développement et de sa crise actuelle, suivi de pièces justificatives, par le baron* DE KEVERBERG. (d. i. over het koningrijk der Nederlanden, met opzigt tot deszelfs oorsprong, ontwikkeling, en tegenwoordigen moeijelijken toestand, gevolgd door bewijsstukken, door den baron *de Keverberg.*)

— De Brusselsche *Courrier* verzekert, dat de hertog *van Wellington* van het belgisch gouvernement zijn driejarig traktement, van 1831-33, als veldmaarschalk en inspecteur-generaal der belgische vestingen, ten bedrage van *f* 270,000, zou gereclameerd hebben.

— De gewezen kolonels *Ernest Grégoire* en *Edeline*, die in de poging tot omverwerping van het bestaand gezag in Belgie, in 't begin van het jaar 1831, betrokken zijn geweest, bevinden zich tegenwoordig te Aken, en zouden volgens een der belgische bladen een wachtgeld genieten van *f* 1,500.

— Het aangekondigde nieuwe blad, *le Constitutionnel des Flandres*, is thans te Gent verschenen.

— Voor eenige dagen zijn te Brussel wederom een Franschen, ... niet in den vereischten vorm waren bevonden, gearresteerd, in het gevangenis des Petits Carmes opgesloten en vervolgens onder geleide naar de Fransche grenzen vervoerd.

— De cholera, die voor eenige dagen met zeer veel hevigheid in het huis van detentie te Gent, voornamelijk in het gedeelte waar zich de vrouwen bevinden, uitgebroken was, schijnt echter spoedig hare hevige werking te hebben verloren. Van de 54, op één dag aangetaste vrouwen waren er slechts vijf bezweken, en een vijftien of twintig nagenoeg ten volle hersteld. Veel werd ten deze aan de goede zorgen van het bestuur toegeschreven.

— Volgens de jongste berigten uit Cochinchina, worden de Christenen in dat land hevig vervolgd. Een fransche zendeling, de heer *Gagelin*, is ter dood gebragt; een ander, de heer *Jaccard*, tot eeuwigdurende gevangenis veroordeeld; hij moet den zwaren houtblok, onder den naam van *Kangue* bekend, dragen. Een Spaansche monnik en twee priesters van dezelfde natie zijn insgelijks ter dood veroordeeld. De overige zendelingen dwalen door het land, en moeten zich verbergen of zitten gevangen. Van de inboorlingen, die den Christelijken Godsdienst omhelsd hadden, hebben onderscheidene een dergelijk lot ondergaan; onder anderen, vier der voornaamste officieren van de krijgsmagt.

— Het volgende uit den Amerikaanschen Almanak voor het jaar 1834 ontleende overzigt doet zien, op welk eene verbazende wijze de bevolking der Vereenigde Staten sedert het jaar 1790 is toegenomen:

In het jaar 1790 bedroeg de bevolking	3,929,827	zielen.
» » » 1800	» » »	5,305,925	»
» » » 1810	» » »	7,239,814	»
» » » 1820	» » »	9,638,131	»
» » » 1830	» » »	12,866,020	»

De aanwas bedroeg mitsdien in elk jaar ongeveer drie van de honderd, hetwelk in omtrent 25 jaar het dubbel oplevert. Volgens deze berekening zou de bevolking tegen het jaar 1840 gemakkelijk 17 millioenen kunnen overtreffen. In het jaar 1833 telde men 2,009,000 slaven. Slechts weinigen der vrijstaten bevatten uitsluitend vrije inwoners, doch geen derzelven kan eenen slaaf tot schuilplaats verstrekken, of hem de vrijheid verschaffen. De meest bevolkte staat der Unie, New-York, telde in het jaar 1830 1,918,608, en de kleinste, Delaware, 76,748 ingezetenen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 16den September.

Dezer dagen zijn hier wederom verscheidene personen in hechtenis genomen. Naar men verzekert, staat dit nog altijd in verband met de onderzoekingen, omtrent de gebeurtenissen van den 2den Mei. Over den gang dier onderzoekingen wordt steeds het diepste stilzwijgen in acht genomen, doch men wil, dat, ten gevolge derzelve, de misdadige pogingen der revolutionnairen dagelijks meer zigtbaar worden.

— Uit Berlijn wordt het volgende berigt medegedeeld:

Men heeft berekend, dat de, door onze beursspekulanten, kapitalisten, enz., ten gevolge der gedurende de laatste tijden in de Spaansche effecten ondervonden waarde-vermindering, geleden verliezen, ongeveer 12 millioen thaler beloopen.

— Uit Petersburg schrijft men, van den 6den, dat aldaar waren aangekomen de door Z. M. den Koning van Pruissen, onder aanvoering van Hoogstdeszelfs zoon, Prins *Wilhelm*, gezondene 17 officieren en 38 soldaten van de Koninklijk-Pruissische garde en van het kurassier-regiment, dat den naam van den Keizer van Rusland draagt. Deze manschappen, die het Pruissische leger bij de ontblooting der *Alexanders*-zuil moeten vertegenwoordigen, bestaan uit moedige krijgslieden, die de onvergetelijke veldtogten van 1813, 1814 en 1815 hebben medegemaakt, en behooren tot degenen, die, om hunne persoonlijke dapperheid, onderscheidingen van wijlen Z. M. den Keizer *Alexander* en van Z. M. den Koning van Pruissen hebben verworven.

Te Petersburg waren aangekomen de Russische gezant bij het Oostenrijksche hof, geheimraad *Tatitscheff*, de generaal der infanterie, graaf *Tolstoi*, de veldmaarschalk Prins *von Wittgenstein*, de generaal der infanterie *Woronzoff* en meer andere voorname hoofdofficieren van het leger, alle met het doel, om de luisterrijke plegtigheid der ontblooting van de *Alexanders*-zuil bij te wonen.

Uit Petersburg schrijft men voorts nog dat Keizer *Nicolaas*, na bij Wilna de troepen geïnspecteerd te hebben, naar de zuidelijke deelen des rijks zal vertrekken, ten einde aldaar insgelijks wapenschouwingen te houden, hoewel slechts over kleine afzonderlijke korpsen, die zich reeds ten deele hebben geconcentreerd. Het getal troepen, die in het zuiden van Rusland op de been worden gehouden, is aanzienlijk en gaat zelfs het dubbel van dat in de noordelijke gewesten te boven. Deze dislocatie is waarschijnlijk daardoor bevolen, omdat men, hoewel in de Levant de onlusten zijn gedempt, niettemin nog altijd bezorgdheid voedt omtrent de aanmatigingen des Engelschen kabinets. Uit hoofde van deze reis des Keizers, dacht men niet, dat het voorgenomen bezoek te Berlijn dit jaar nog gevolg zoude hebben.

— In een bijzonder berigt uit Turin van den 6den dezer gedagteekend, en in de *Augsburgsche Zeitung* opgenomen leest men, dat zekere geruchten die, onlangs ten aanzien der ontruiming van Ancona werden verspreid, zich meer en meer bevestigen." De Fransche en Oostenrijksche regeringen zijn overeen gekomen, de bepaling van het tijdstip, waarop de Fransche bezetting Ancona zoude ontruimen, aan den Paus over te laten. Zulks is des te eerder gepast, wijl de Oostenrijksche troepen gelijktijdig uit de Legatien zouden terug trekken, en men dus te Rome zal moeten beslissen, in hoe verre men zich in staat rekent, de rust door eigen gezag en magt te handhaven."

ENGELAND.

LONDEN, den 17den September.

De heer *Dedel*, Nederlandsch minister bij ons hof, heeft gisteren op het ministerie van buitenlandsche zaken gewerkt.

— Den 14den is het Nederlandsche linieschip *de Zeeuw*, aan welks boord zich bevindt Z. K. H. Prins *Willem Frederik Hendrik*, jongste zoon van den Prins *van Oranje*, benevens de oorlogsbrik *de Snelheid*, te Portsmouth aangekomen.

— Onze dagbladen maken bij herhaling gewag van de prachtige toebereidselen, die voor de ontvangst van lord *Grey* te Edinburg gemaakt worden. Ook de tegenwoordige lord kanselier *Brougham* reist thans door Schotland, en heeft te Aberdeen en elders feesten te zijner eere zien geven. Men meent te zijne bij die gelegenheid gehoudene redevoeringen overhellingen tot de beginselen der behoudende partij te hebben opgemerkt.

— De stoomboot *de Eclipse* is heden van Mexiko alhier binnengeloopen. Dezelve kwam laatst van Vera Cruz, en heeft de belangrijke tijding aangebragt, dat Puebla, de laatste der provincien, welke zich tegen de regering had verzet, zich thans aan den generaal *Santa Anna* overgegeven heeft, en dat aldus de rust geheel hersteld is. Twee millioen dollars waren, den 5den Augustus, van Mexiko naar Vera Cruz verzonden, en zouden met de eerste boot naar Engeland verzonden worden. *De Eclipse* heeft 200,000 dollars voor koopmans-rekening medegebragt.

— De 3 pct. gecons. stonden gisteren 91⅞ à ¾; Holland. 2½ pct. 51⅞ à ¾; dito 5 pct. 99½; Portugal (nieuwe bonds) 61; Spanje (1821) 51⅞; dito (1825) 49¾.

Slechte geest der jeugd in Frankrijk.

Het *Journal des Débats* (2 September 18[illegible]) heeft, ter gelegenheid eener aanprijzing van de oprigting van eenen leerstoel voor constitutioneel regt, de niet te versmoren jammerkreet over den heerschenden slechten geest bij jongelieden, daarop aldus geantwoord: » Wij hebben meermalen klagten gehoord over den slech» ten geest der jeugd; die klagten zijn, volgens ons oordeel, over» dreven; doch zoo zij al waar waren, aan wie moet het verweten » worden dat de jeugd met eenen slechten geest behebt is? Wat » heeft men gedaan om ze eenen goeden te geven? Met welke » middelen heeft men getracht, om de uitwerkselen der openlijke » politieke leeringen der drukpers tegen te gaan? Welke denk» beelden heeft men tegenover de hare gesteld? Hoe heeft men » ze wederlegd? Men vergeet van de jonge lieden dat zij door een » beteren geest bezield zijn; zij kunnen antwoorden: Geeft ons de » middelen om dien te hebben; onderwerpt ons niet bij uitsluiting » van alle andere aan een enkel onderwijs. Draagt zorg dat er » tegenspraak zij, opdat wij eerst kunnen weifelen en vervolgens » kiezen, ieder volgens ons geweten en onze verstandelijke ver» mogens!" Ziedaar het beginsel dat men nu openlijk belijdt! Eerst dorsten wij onze oogen niet gelooven; maar toch vinden wij die leeringen in een fransch dagblad, erkend orgaan der ministeriele gevoelens! Ja het is de taal der omwentelingskinderen, opgevoed in de milde school van een zuiver Liberalismus! Als het kwaad is geboren, en deszelfs uitwerkselen niet kunnen geloochend worden, wordt de schuld van zich afgeschoven; men vergeet dat men zelf het verderfelijk zaad heeft gestrooid, en men schrijft aan de afwezigheid van het goede, 't welk men het eerst verdreven heeft, toe, eene verdorvenheid welke men zelf heeft bevorderd; om ten laatste aan eene onervarene en ligt ontvlambare jeugd de keuze te laten, tusschen het moeijelijke pad der deugd en den bebloemden breeden weg des verderfs!!

Het verval der zedelijkheid wordt in Frankrijk hoe langs hoe meer zigtbaar, en de luide klagten die daarover opstijgen kunnen niet als ongegrond worden verontschuldigd! De leer welke hier in het staatkundige gepredikt wordt, is in het zedelijke en godsdienstige reeds over lang met de daad te gelijk in werking gebragt: een oog geslagen op den staat der hedendaagsche fransche letterkunde, op de wijze van betrachting der Godsdienstige voorschriften, op het steeds toenemend getal zelfmoorden, [illegible] door jeugdige menschen bij den aanvang hunnes [illegible] levens, [illegible] tooneelstelling in fransche [illegible] bewijzen dat wij niet te [illegible].

Men verwondert zich over den slechten geest der jeugd, en *vraagt wat men gedaan heeft, om haar eenen goeden te bezorgen.* Doch kan er wel verwondering bestaan, tenzij deze, dat het kwaad nog niet meer algemeen verspreid, nog niet dieper ingeworteld is? Kan er wel verwondering bestaan, als men het onderwijs der jeugd nagaat, als men dien overvloed ziet van slechte boeken over alle soorten van onderwerp, welke de jeugd zoude kunnen verleiden? Doch wat meer zegt, zoude eene achtervolgende reeks van schanddaden, van openlijke verachting der goede trouw, bij het steeds prikkelen der ijdelheid en het verônachtzamen van de aankweeking van deugdzame beginselen; zouden slechte voorbeelden, welke zij zoo in het zedekundige, godsdienstige als staatkundige gedurig voor oogen hebben, de jeugdige harten niet nog meer verdeeven? Kan bij de overdenking van dit alles, de beantwoording der vraag nog wel twijfelachtig wezen: *op wie het verwijt vallen moet, dat de jeugd behebt is met eenen slechten geest?* De waarheid spreekt hier luider, dan alle sophistische redeneringen, welke haar niet kunnen logenstraffen. Het is aan de zoogenaamde Verlichting, moeder van het zoo hoog uitgevent Liberalismus te danken, dat er leeringen verspreid zijn, welke het bederf en den dood met zich voeren! deze zijn de bittere vruchten van al die schijnschoone leeringen, waarmede eene edelmoedige onergdenkende jeugd is verbijsterd geworden en ten val gebragt. Wie zal eenen reinen uit eenen onreinen voortbrengen? Wie zal het kwade in het jeugdig gemoed trachten te overwinnen en het goede raad, liefde tot deugd, voor orde, voor regt, eerbied bovenal voor God en zijne dienst (dat is naleving en betrachting der Christelijke voorschriften), daarin strooijen en het bij het ontwikkelen en opwassen voor verstikken of verbranden door het booze ingeschapene bewaren, indien geen liefdevolle, deugdzame, echt Christelijke opvoeding aan de jeugd ten deele valt? En hoe zal die kunnen gevonden worden, waar die beginselen dagelijks worden verontachtzaamd, neen, vergiftigd en bespot? Daar is nog eene andere [illegible], dan die van de Christelijke leer uitgaat; zij is die van het [illegible]. Wij lasteren niet; dat men de vruchten ter toetse brenge voor de regtbank van het geweten; daar zal men zien, dat eigenbaat, die door de Evangelieleer verbannen is, het roersel is van alle handelingen der menschelijke leeringen, als men tot het wezen der zake doordringt. — *Wat heeft men gedaan om de jeugd eenen goeden geest te geven?* Wij erkennen het, niets, volstrekt niets; maar wel alles, om het kwade aan te prijzen, als het middel om tot rijkdom en grootheid te geraken. Hoe beschamend is echter die uitspraak; eene bekentenis gevloeid uit de pen van een Fransch ministerieel blad!

Zal dan het kwaad verholpen worden met de oprigting eener leerschool voor het Constitutionele regt? Zal deze de werking der drukpers tegengaan, paal en perk stellen? Men had den stroom door dammen moeten betoomen, eer het getijde van den springvloed genaakte. — Men moet de opvoeding verbeteren niet alleen, men moet ze geheel en al veranderen; het is het hart dat opgevoed moet worden, eer dat de geest met wetenschappen wordt opgevuld; want als het hart ledig is, dan zullen de wetenschappen meer verderf dan voordeel aanbrengen. Dit nu moge men wel wat ouderwetsch geredeneerd achten; doch wij schrijven in de overtuiging eenes harten en eenes verstands; omdat de ervaring ons bedachtzaam heeft leeren zijn in de omhelzing of aanprediking van schijnschoone nieuwe leeringen; en omdat de leer der zoogenaamde mildere beginselen te veel verderf over de maatschappijen heeft aangebragt, om het weinige en schrale goede daartegen te doen opwegen. Wij leeren dus, vliedt nieuwigheden; neemt ze niet aan, aleer ze van alle zijden onderzocht en beproefd te hebben; en leert u toch spiegelen aan anderen. Laat u niet verblinden door treffende voorstellingen, door trotsche gedachtenbeelden, door schitterenden woordenpraal; maar neemt de kern der leeringen, en verwerpt die als gij dezelve onzuiver of onnuttig bevindt. Vergeet niet dat de waarheid een schamel kleed draagt, en moet opgezocht worden, dewijl zij het ijdele der wereld schuwt; vergeet niet dat de verlichting weldadig werken moet, en dat zij anders geene wezenlijke verlichting is; dat ware verlichting het hart beschaaft, de zeden verbetert, en den geest verlicht, opdat het goede heilzame vruchten moge voortbrengen. Onderzoekt dan de uitwerkselen; en gebruikt voor toetssteen uw verlicht geweten.

Men wil de jeugd, die zoo ligt verleidbare, zoo onervarene jeugd, onderscheidene leeringen laten voorzoeken, *opdat die zelfdenkende en geweten eens met zich eens [illegible]* [illegible] welk [illegible] bewezen zijn, als het zedelijk beginsel niet, van de eerste tijden af aan, is aangekweekt; want alhoewel het waar is, dat de zedewet geschreven is in het gemoed van elken mensch, zoo verkrijgt deze door opvoeding en slechte voorbeelden zoodanige verkeerde wendingen en geeft zulke valsche denkbeelden [illegible] dat ten laatste de jongen reeds op het dwaalspoor is, eer zij nog tot de jaren der keuze geraakt. Zal men, zonder een duidelijk begrip, en een vasten [illegible] be-grepen te betrachten, wel deugdzaam kunnen zijn en blijven? En kan, zonder betrachting der zedekunde, de keuze wel juist bepaald worden, hoe men in staatkundige zaken moet denken en handelen? Ach, dat men toch geene dwaasheden meer begingl door hen, die nog het onderwijs der harten behoeven, onbekend in de doolhoven der staatkundige wereld te zenden, waar men zoo ligt dreigt te verdwalen, indien men zich niet spoedig verloopt tot misstap, eindelijk zoo zeer in [illegible] vervalt. Laat ons dienen dat het kwaad in ons Vaderland niet wortele, als het onervaren verblinden mogt, en ons vriend en vijand waarschuwende toeroepen: Vergeet den Nederlandschen adelbrief niet: VIRTUS NOBILITAT; deze alleen is de poolstar, die onbedriegelijk den regten weg aanwijst.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

FRANKRIJK. De heer CHARRIÈRE, fabrykant van chirurgicale instrumenten [illegible] gezond in den van arbeid [illegible] hoogste [illegible] dering wegdraagt. Hij heeft eene menigte zwarigheden weten te overwinnen, welke men tot nu toe bijna onoverkomelijk achtte, bijzonder die van de *forceps*.

Men heeft te Parijs den naam van *polyérèches* aan eene nieuwe soort van zonne-parapluie; zij is van gladde zijde [illegible]; [illegible] [illegible] zoo dun als eene vinger, [illegible] als een [illegible] als parapluie [illegible].

[illegible] geschiedenis [illegible] kunst [illegible] uitvinding en verwonderlijk in gehalte, dat door den handen van den heer CANUET is voortgebragt. Dezen Marseillaanschen kunstenaar is het, na ontzaggelijken arbeid en onophoudelijke beproevingen, gelukt, beeld [illegible] zilver [illegible] gen. De trekken zoo van de Maagd als van het kind Jezus zijn [illegible] en vol uitdrukking. Men kan niet begrijpen hoe het metaal zich [illegible] men naar den wil des kunstenaars heeft kunnen voegen.

Doctor Auzoux heeft dit jaar op de Tentoonstelling te Parijs een Anatomisch voorwerp ingezonden, 5 voet 8 duim lang, geheel van [illegible] gemaakt, en bestaande uit 20 stukken, welke [illegible] kunnen worden, en 115 verschillende aanwijzingen, vertoont. Dit kunstwerk, welke te gelijkertijd van het vernuft en de volharding des [illegible] getuigt, is op zich zelve een fraai boek over de ontleedkunde, en [illegible] om de studie van dezen tak der geneeskunde bijzonder voor leeken in de kunst bevattelijk te maken.

De bankier [illegible] te Parijs heeft eene soort van rijdende gaarkeukens (*omnibus-cafés-restaurants*) uitgedacht. Deze fraaije rijtuigen van allerlei soort van gekookt en ongekookt toebereide spijzen voorzien, moeten Parijs in alle rigtingen doorkruisen, ten einde de Parijzenaars de spijzen volgens de kaart zouden kunnen uitkiezen. Aan het achtereinde van zulk een rijtuig is een zindelijk buffet (waarschijnlijk met eene schoone *limonadière* gestoffeerd), alwaar men zich koppen, patrijzen, cotteletten enz. voor zijn geld kan verschaffen. Er moeten bovendien allerwege, vele kleine restauratien, van het hoofdbestuur afhankelijk, gehouden worden, waar men kan eten en spijzen laten halen. Het gebouw, van waar deze gastronomische diligences vertrekken, wordt geroemd, wegens deszelfs sierlijkheid, en den smaak waarmede alles is ingerigt; en de bewoners der Metropole staren met bewondering op het *grandiose* van het onderwerp, zoowel als van de onderneming.

Graanmarkt te Amsterdam.

WOENSDAG, *den 17den September.*

TARWE. — Prijshoudende. 132 ℔ Rijn ƒ 185; — 130 puike Holst. ƒ 173; — 128 [illegible] ƒ 21½.

ROGGE. — [illegible] 120 ℔ [illegible] ƒ 135; — 122 [illegible] Pommers ƒ 142.

HAVER. — Bij partij gedaang 80 ℔ dikke ƒ 72, — 75 Voer ƒ 67 a 68 bij partij; — 78 dito ƒ 70 bij partij; — 80 Gron. Voer ƒ 72.

GARST en BOEKWEIT. — Zonder handel.

Beursprijs der Effecten te Amsterdam.

DONDERDAG, *den 18den September.*

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers van heden.		Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers van heden.
NEDERLAND. pCt.				Cert. dito 1831 5	98		
Werk. Schuld 2½	51 [illegible]	51 [illegible]	51 [illegible]	Obl. te Lond. 5	98½		
dito dito 5	98[illegible]	98[illegible]	98[illegible]	Cert. te Hamb. 5			
[illegible] dito	[illegible]			Inst. in Assig. 6	68		
[illegible] dito	22[illegible]	22[illegible]	22[illegible]	Certific. dito 6	68		
Amort. Synd. 4½	89[illegible]	90	89[illegible]	POLEN.			
Dito dito 3½	72[illegible]	72[illegible]	72[illegible]	Aand. L. H. 300			
Schatkistbill. 6	100⅛			PRUISSEN.			
[illegible]				Dito dito h. 50	102¾	102⅝	102¼
[illegible]				OOSTENRIJK.			
[illegible]				Aand. L. ƒ 100			
FRANKRIJK.				Dito dito 250 4			
[illegible]				Metalliek 5	98¾		
[illegible]				[illegible]			
[illegible]				Dito 2½	51[illegible]		
SPANJE.				Obl. Goll & C. 5			
Cert. te Amst. 5	37[illegible]	39[illegible]	37[illegible]	Dito 4			
Dito ƒ 1000	27[illegible]	26[illegible]	25[illegible]	Cert. Stb. dit. 2½			
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Weent Banc. 3			
Cert. E. Lond. 5	40[illegible]	41[illegible]	41	DENEMARKEN.			
NAPELS.				Leen. te Lond. 3			
Cert. Falc. & B. 5				BRAZILIEN.			
[illegible]				Dito Rotsch. 5	77[illegible]	78	77[illegible]
[illegible] 5				[illegible]			
RUSLAND.				Dito te Lond. 5			
Obl. Hope & C. 5	102[illegible]	103					
Dito [illegible] 5							

[illegible] ondergeteekende berigt het geëerde Publiek, [illegible] te [illegible] is en met den [illegible] dezer, bij de Wed. Esrout, in het Logement den *Gouden Leeuw*, met een allernuttigst Assortiment van BRILLEN, gemonteerd in *Goud*, *Zilver*, *Schildpad* en fijn [illegible] alle soorten van GLAZEN die tot Gezigtkundige Instrumenten behooren. — Zendt niemand rond met zijne *Glazen*.

MAGNUS MORIS.

VERKOOPING VAN VAST GOED.

KAREL HENDRIK BODE, Notaris te 's Princenhage, zal, ten overstaan van den Heer Vrederegter in het Kanton Breda, op Dingsdag den 23sten September 1834, des namiddags ten 3 ure, in het *Zwaard Hert*, te 's Princenhage, [illegible] tot het houden van den *tweeden zitdag*, en het doen der definitieve toewijzing van:

Eene HUIZINGE met ERVE, groot [illegible] ellen, staande in het dorp van 's Princenhage, aan het [illegible], belend: oost de straat, zuid en west [illegible], noord Jan [illegible] vrij van renten en chijnsen. — Aan te vaarden in gebruik met den 15den Maart 1835.

VERKOOPING VAN VAST GOED.

KAREL HENDRIK BODE, Notaris te 's Princenhage, zal, ten overstaan van den Heer Vrederegter in het Kanton Breda, op

Diegsdag den 23sten September 1834, des namiddags ten 3 ure, in het *Zwaard Hert*, te 's Princenhage, vacceren, tot het houden van den *tweeden zitdag* en het doen der definitieve toewijzing van:

EERSTE KOOP:

Eene HUIZINGE (HOVE en ERVE), groot 2 roeden, 50 ellen, staande en gelegen te 's Princenhage, op de [illegible] Sectie B [illegible] 101; belend: oost de Hervormde Gemeente van 's Princenhage, zuid *Hendrik Schoonhoven*, west de straat en noord *Jan Verstappen*. Vrij van renten en chijnsen. — Aan te vaarden in gebruik met den 15den Maart 1835.

TWEEDE KOOP:

Twee stukjes HEIDE-GROND, gelegen onder de gemeente Rijsbergen, in de *Ganzen Heide*, groot 45 roeden, 30 ellen, belend: oost de Heer *Willem van Tuijne*, zuid [illegible] de *Somer*, west *Hendrik Schoonhoven* en noord *Jacomina* [illegible] *Bastiaanse*.

TE HUUR,

OM OP DEN 1. NOVEMBER 1834, TE AANVAARDEN:

Een in de kom van het volkrijke dorp Wychen, Hoofdplaats van het Kanton van dien naam, in het arrondissement Nymegen, gelegen *BUITENVERBLIJF*, bestaande uit een zeer ruim Huis met 4 Beneden- en 5 Boven-Kamers, Provisie-Kamer, Keuken, Waschhuis, Kelder, Goede pomp, Achterhuis en Stalling voor 4 Paarden met bijgelegen Tuin, beplant met de beste soort van Vruchtboomen. Te bevragen bij L. VAN DEN BOOGAARD, [illegible], te Wychen.

*** Bij den Boekhandelaar C. A. WIEWEG te *Nijmegen* is, van een der beste Fabrijken in Duitschland gekregen, een Depôt van APOTHEKERS KARTONNEN DOOSJES, welke tegen dezelfde prijzen als in de Fabrijken worden afgeleverd en waarvan men kosteloos de Prijs-lijst, even als de Monsters, op gefrankeerde aanvragen, kan bekomen.

Bij hem zijn uitgegeven:

[illegible] GEZIGTEN DER STAD NIJMEGEN, in eenen netten omslag, met het wapen der stad en eene korte beschrijving der gezigten, als van 1°. het Stadhuis; 2°. de Groote of St. Stephanskerk [illegible]; 3°. de Belvedère; 4°. de Kade aan de [illegible] Waal [illegible]; 5°. de Heidensche Kapel op het Valkhof en 6°. de Ruïne op dezelfde wandelplaats. Prijs op [illegible] papier ƒ 3,60, op gewoon [illegible] papier ƒ 3,00.

[illegible] Antwoord uit Nederland [illegible] *Orajone* van den Abt DE LAMENNAIS. Prijs 60 Centen.

*** Bij de Uitgevers dezer is verkrijgbaar:

I. [illegible] Kaart van de Grensscheiding tusschen het [illegible] NEDERLAND en de BELGISCHE PROVINCIEN, onder de directie en volgens het Topographische Systeem van den Generaal Majoor en Directeur der Militaire Verkenningen J. E. VAN GORKUM, bevattende de grensscheiding aan de zijde van *Limburg* . . . . ƒ 5,00.

II. ENCYCLOGRAPHIE DES SCIENCES MEDICALES, Réimpression générale des ouvrages périodiques, sur ces sciences, publiés en France chaque volume . . . ƒ [illegible].

III. DICTIONNAIRE PITTORESQUE D'HISTOIRE NATURELLE, *et des Phénomènes de la Nature*, contenant l'Histoire des Animaux, des Végétaux, des Minéraux, des Météores, des Principaux Phénomènes physiques, et des Curiosités Naturelles, avec des détails sur l'emploi des productions des trois règnes dans les usages de la vie, les arts et métiers et les manufactures, rédigé par une société de Savans et de Naturalistes, sous la direction de *M. Guérin*, Membre de la Société d'Histoire Naturelle de Paris, auteur de l'Iconographie du Règne Animal de Cuvier, d'un des auteurs du Dictionnaire Classique d'Histoire Naturelle, de l'Encyclopédie Méthodique, etc. Des planches seront imprimées sur papier collé, afin de laisser aux amateurs la faculté de les colorier eux-mêmes.

Conditions de la Souscription.

Le *Dictionnaire Pittoresque d'Histoire Naturelle et des Phénomènes de la Nature* sera publié par cahiers de 6 feuilles, contenant chacun 6 planches, chaque planche 4 à 6 sujets.

Il paraîtra un cahier par mois. — Plusieurs cahiers [illegible] dans [illegible].

L'ouvrage entier formera 4 volumes de 80 à 90 feuilles chacun, et sera orné de 400 planches gravées sur acier, représentant au moins 3000 sujets divers, relatifs à l'histoire naturelle et aux phénomènes du globe, et dessinées par M. [illegible].

Prix: *Franco de port dans les villes.*

Chaque Cahier, de 6 livraisons, et de 6 planches de Figures COLORIEES à ƒ 1,30.

Chaque Cahier de même livraisons et planches figures NOIRES 80 Cents.

Te BREDA bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.